

# Exuvium adatok Somogy megye szitakötő faunájához (Insecta: Odonata)

BORSOS SÁNDOR

H-7570 Barcs, Dohány utca 9., Hungary email: sborsos@index.hu

BORSOS, S.: *Data regarding the exuviae of the dragonfly fauna of Somogy county (Insecta: Odonata).*

**Abstract:** In this paper, the data of 393 exuviae can be found, all of which were collected during the time period of nine years, namely from 29th of April, 2011 to the 11th of September, 2020. Altogether, 2168 specimens were collected, from 27 different habitats, mostly from territories closely related to the river Dráva.

**Keywords:** faunistic, Drava river, Hungary

## Bevezetés

Somogy megye szitakötő faunájára nézve a legelső ismert adatokat Kohaut Rezső „*A magyarországi szitakötő-félék természetrajza*” c. munkájában találjuk a XIX. század végéről (KOHAUT 1896). A terület rovar-tani kutatása a XX. század második felében gyorsult fel igazán. A szitakötő fauna alaposabb megismerésében jelentős munkát végeztek Dévai György és munkatársai, akik többek között a Barcs és Darány közötti területeken (DÉVAI 1981, DÉVAI és MISKOLCZI 2010a, DÉVAI et al. 1978, 1993), a Zselicben és a Dráva mentén (DÉVAI és MISKOLCZI 2010c, b) folytattak gyűjtéseket. Ki kell emelnünk Tóth Sándor nevét, aki a Boronka-melléki Tájvédelmi Körzettől a Zselicben át a Dráva mentéig az egész megyében fontos feltáró munkát végzett (TÓTH 1995, 1998, 2003, 2005, 2006, 2010). Somogy megye szitakötőinek katalógusa is az ő nevéhez fűződik (TÓTH 2001). Elsősorban a Drávához kapcsolódó szórványos lárvák és exuvium adatok szerepelnek KOVÁCS et al. (2004) közleményében. Az utóbbi évekből említhető Móra Arnoldnak a barcsi Ó-Dráván folytatott kutatómunkája (MÓRA 2019).

## Anyag és módszer

Az exuviumok gyűjtése egyeléssel történt. A fajok azonosításához FARKAS (2020, 2021) valamint KOVÁCS et al. (2018) munkáit használtam. A begyűjtött lárvabőrök tárolása száraz állapotban, dobozokban történt. Az üledékekkel fedett, nehezen tisztítható lárvabőrök bizonytalan adatainak közlésétől eltekintettem. A *Chalcolestes parvidens* (Artobolevskij, 1929) és a *Chalcolestes viridis* (Van der Linden, 1825) fajok exuviumainak elkülönítése a mai napig nehézkes, ezért ezek adatait *Chalcolestes parvidens/viridis* megjelöléssel közöltem.

1. táblázat: A lelőhelyek koordinátái

Lelőhely	Koordináták	
	Szélesség	Hosszúság
Balatonfenyves, Tenkes utca	N46°42'34"	E17°26'48"
Balatonmáriafürdő, Nyugati-övcSATORNA	N46°42'15"	E17°22'51"
Barcs, 9. tó	N45°58'30"	E17°32'15"
Barcs, Dráva, kikötő	N45°57'04"	E17°26'44"
Barcs, Dráva, Ringlő	N45°57'06"	E17°23'15"
Barcs, Dráva, strand	N45°56'46"	E17°27'48"
Barcs, Dráva-part	N45°56'39"	E17°28'10"
Barcs, Kis-Bók	N45°57'05"	E17°30'46"
Barcs, Ó-Dráva	N45°57'36"	E17°23'31"
Barcs, Rinya, BSC	N45°57'29"	E17°26'42"
Barcs, Rinya, vasútállomás	N45°57'10"	E17°26'51"
Barcs, Vöröspart	N45°57'36"	E17°30'20"
Barcs, Zimona	N45°56'38"	E17°28'28"
Bélavár, bányatavak	N46°06'51"	E17°12'26"
Darány, Kaburgya	N45°59'50"	E17°33'51"
Darány, Kerek-tó	N46°00'09"	E17°34'06"
Darány, Nagyberek	N45°59'37"	E17°33'34"
Darány, Nyírkút	N45°57'53"	E17°33'48"
Kaposvár, Deseda-víztározó	N46°26'30"	E17°47'45"
Kaposvár, Hódos-tó-ér	N46°19'50"	E17°47'49"
Kaposvár, Hódos-tó	N46°19'15"	E17°47'49"
Kaposvár, Töröcskei-tó	N46°19'58"	E17°46'29"
Marcali, Boronka-patak	N46°35'06"	E17°26'43"
Marcali, Gyótapusztai halastó	N46°32'32"	E17°27'15"
Somogytarnóca, horgásztó	N46°00'20"	E17°28'01"
Szena, Mátyás-kút	N46°15'00"	E17°41'53"
Vörs, Zala-torkolat	N46°41'59"	E17°15'27"

A fajok felsorolásánál Kovács et al. (2018) könyvében szereplő rendszert és nevezéktant követtem.

A közleményben szereplő lárvabőrök a Rippl-Rónai Múzeum (Kaposvár) gyűjteményében kerültek elhelyezésre, kivéve a \*-al jelzett tételek, ezek a szerző magángyűjteményében találhatók.

## Eredmények

Az alábbi közleményben a 2011.04.29-től 2020.07.11-ig terjedő időszakban Somogy-megyében gyűjtött szitakötő exuviumok 393 adata szerepel. A lárvabőrök 27 lelőhelyről kerültek elő, döntő többségükben Dráva menti területekről (1. táblázat).

### ZYGOPTERA Selys, 1854

#### **Lestidae** Calvert, 1901

*Chalcolestes parvidens* (Artobolevskij, 1929)/*viridis* (Vander Linden, 1825): Balatonfenyves, Tenkes utca: 2014.06.21., 2 – Darány, Nyírkút: 2018.06.19., 1 – Darány, Nagyberék: 2014.07.02., 1 – Marcali, Gyótapusztai halastó: 2018.05.20., 1.

### **Calopterygidae** Selys, 1850

*Calopteryx splendens* (Harris, 1780): Barcs, Dráva, kikötő: 2014.06.05., 1; 2014.06.19., 2; 2015.05.04., 1; 2015.07.10., 1; 2016.04.22., 1; 2016.05.23., 1 – Barcs, Dráva, Ringló: 2020.05.09. 1 – Barcs, Rinya, BSC: 2011.05.20., 2; 2016.05.07., 1; 2016.05.20., 1; 2016.06.07., 1; 2018.05.07., 2 – Barcs, Rinya, vasútállomás: 2015.06.16., 2.

### **Platynemididae** Tillyard, 1917

*Platynemis pennipes* (Pallas, 1771): Balatonmáriaifürdő, Nyugati-övesatorna: 2018.07.02., 1 – Barcs, Dráva, kikötő: 2014.06.19., 2 – Barcs, Kisbók: 2015.05.09., 1; 2018.05.29., 1; 2019.05.10., 2 – Barcs, Rinya, vasútállomás: 2015.06.16., 20; 2015.06.25., 5 – Barcs, Vöröspart: 2014.06.05., 1; 2015.06.13., 4; 2015.06.25., 1; 2016.06.08., 1; 2016.06.14., 3; 2017.05.21., 1; 2018.05.08., 1; 2018.05.16., 1; 2018.06.07., 1; 2019.04.28., 1; 2020.05.03., 1; 2020.05.10., 10; 2020.06.02., 7; 2020.06.06., 4; 2020.06.25., 1 – Barcs, Zimona: 2011.07.03., 2; 2015.05.12., 2 – Bélavár, bányatavak: 2020.05.09., 7 – Kaposvár, Hódos-tó: 2018.06.26., 1 – Kaposvár, Töröcskei-tó:



1. ábra: A Vöröspart Barcsnál

2020.05.13., 9 – Marcali, Gyótapusztai halastó: 2014.06.09., 1 – Somogytarnóca, horgászto: 2018.05.12., 19.

### **Coenagrionidae Kennedy, 1920**

*Coenagrion puella* (Linnaeus, 1758): Barcs, 9. tó: 2014.05.10., 4; 2015.05.04., 3 – Barcs, Kisbók: 2015.05.09., 10 – Barcs, Ó-Dráva: 2018.05.17., 7; 2020.04.22., 4; 2020.05.02., 3; 2020.05.07., 2 – Barcs, Rinya, BSC: 2011.05.20., 1; 2018.05.07., 4 – Barcs, Rinya, vasútállomás: 2015.06.25., 1 – Barcs, Vöröspart: 2015.05.11., 6; 2016.05.21., 6; 2017.05.21., 6; 2019.04.28., 1 – Darány, Kaburgya: 2015.05.06., 2 – Darány, Nagyberék: 2014.05.21., 12; 2016.05.21., 5 – Kaposvár, Töröcskei-tó: 2020.05.13., 1.

*Coenagrion pulchellum* (Vander Linden, 1825): Barcs, 9. tó: 2014.05.24., 1; 2015.05.04., 3; 2015.05.07., 1; 2016.05.08., 4 – Barcs, Kisbók: 2015.05.09., 4 – Barcs, Ó-Dráva: 2018.05.17., 3; 2020.04.22., 6; 2020.05.02., 3 – Barcs, Rinya, BSC: 2011.05.20., 1; 2018.05.07., 2; 2020.05.02., 1 – Barcs, Rinya, vasútállomás: 2015.06.16., 1 – Barcs, Vöröspart: 2015.05.11., 4; 2016.05.09., 3; 2016.05.21., 8; 2016.05.25., 1; 2016.06.14., 2; 2017.05.30., 3 – Darány, Nagyberék: 2016.05.21., 3; 2014.15.21., 5.

*Erythromma viridulum* (Charpentier, 1840): Marcali, Gyótapusztai halastó: 2014.06.09., 1\*.

*Ischnura elegans* (Vander Linden, 1820): Balatonmáriaifürdő, Nyugati-övesatorna: 2015.05.17., 1 – Barcs, 9. tó: 2014.05.10., 2 – Barcs, Vöröspart: 2016.05.25., 1.

### **ANISOPTERA Selys, 1854**

#### **Aeshnidae Rumbur, 1842**

*Aeshna affinis* (Vander Linden, 1820) – Balatonfenyves, Tenkes utca: 2014.06.21., 1 – Barcs, 9. tó: 2013.06.19., 3 – Darány, Nyírkút: 2018.06.19., 1 – Darány, Nagyberék: 2014.07.02., 4.

*Aeshna isocetes* (Müller, 1767) – Barcs, 9. tó: 2016.05.08., 1 – Barcs, Ó-Dráva: 2018.05.17., 5; 2020.05.07., 1 – Barcs, Rinya, BSC: 2011.05.20., 1; 2018.05.07., 12 – Barcs, Vöröspart: 2014.06.05., 4; 2015.05.09., 3; 2015.05.11., 1\*; 2015.06.13., 2; 2015.06.23., 1; 2016.05.25., 4; 2016.06.08., 3; 2016.06.14., 2; 2017.05.21., 2; 2017.05.30., 5; 2018.05.08., 4; 2018.05.16., 6; 2018.05.21., 9; 2019.05.08., 1; 2020.05.03., 1; 2020.05.04., 1; 2020.06.03., 2 – Darány, Nagyberék: 2014.05.21., 2 – Kaposvár, Hódos-tó: 2018.06.26., 1.

*Anax imperator* (Leach, 1815): Balatonmáriaifürdő, Nyugati-övesatorna: 2015.05.17., 10; 2016.06.12., 2 – Barcs, 9. tó: 2014.05.10., 3; 2014.05.19., 1; 2014.05.24., 43; 2014.06.03., 12; 2014.07.01., 4; 2018.05.15., 1 – Barcs, Kisbók: 2019.05.10., 1 – Barcs, Ó-Dráva: 2018.05.17., 36; 2020.05.09., 1 – Barcs, Rinya, BSC: 2018.06.20., 1 – Barcs, Rinya, vasútállomás: 2015.06.16., 2 – Barcs, Vöröspart: 2015.06.13., 1 – Darány, Kaburgya: 2015.05.06., 1 – Darány, Nagyberék: 2014.05.21., 1 – Marcali, Gyótapusztai halastó: 2014.06.09., 1 – Somogytarnóca, horgászto: 2018.05.12., 1.

*Anax parthenope* (Selys, 1839): Kaposvár, Töröcskei-tó: 2018.06.26., 1\*.

*Brachytron pratense* (Müller, 1764): Barcs, Ó-Dráva: 2018.05.17., 1; 2020.04.19., 1 – Barcs, Rinya, BSC: 2011.04.29., 2; 2014.04.09., 1; 2014.04.22., 1; 2019.04.22., 1; 2019.04.25., 1 – Barcs, Vöröspart: 2015.05.09., 1; 2016.05.25., 6; 2016.06.08., 2; 2018.05.16., 1; 2018.05.21., 1; 2018.06.07., 1; 2019.05.08., 1; 2020.04.22., 1.

**Gomphidae Rambur, 1842**

*Gomphus flavipes* (Charpentier, 1825): Barcs, Dráva, kikötő: 2011.06.27., 3; 2014.06.19., 8; 2014.06.28., 4; 2014.07.21., 2; 2015.06.14., 1; 2015.06.18., 2; 2015.06.30., 6; 2015.07.06., 1; 2015.07.10., 2; 2015.07.19., 1; 2016.07.02., 1; 2017.06.16., 1; 2019.06.19., 4 – Barcs, Dráva, strand: 2011.07.01., 1 – Barcs, Dráva-part: 2011.07.02., 4.

*Gomphus vulgatissimus* (Linnaeus, 1758): Barcs, Dráva, kikötő: 2011.05.15., 4; 2012.05.02., 2; 2012.05.10., 2; 2012.05.19., 1; 2012.06.27., 1; 2013.05.10., 2; 2013.05.13., 13; 2014.04.27., 45; 2014.05.01., 13; 2014.05.02., 29; 2014.05.07., 32; 2014.05.09., 36; 2014.05.11., 15; 2014.05.12., 10; 2014.05.14., 2; 2014.05.18., 1; 2014.05.20., 1; 2014.05.25., 1; 2015.05.04., 86; 2015.05.06., 42; 2015.05.10., 35; 2015.05.13., 17; 2015.05.18., 6; 2015.06.14., 1; 2016.04.20., 34; 2016.04.21., 18; 2016.04.22., 23; 2016.04.24., 26; 2016.04.26., 5; 2016.04.29., 13; 2016.05.05., 3; 2016.05.17., 2; 2016.05.20., 2; 2016.05.23., 1; 2018.04.29., 1; 2018.05.07., 5; 2019.05.07., 20; 2019.05.18., 18; 2019.05.23., 5; 2020.04.30., 1; 2020.05.02., 1; 2020.05.07., 2; 2020.06.04., 1 – Barcs, Dráva, Ringló: 2020.05.09., 1 – Barcs, Dráva, strand: 2015.05.04., 5 – Barcs, Dráva-part: 2011.05.18., 3.

*Onychogomphus forcipatus* (Linnaeus, 1758): Barcs, Dráva, kikötő: 2011.05.23., 1; 2014.06.19., 2; 2015.06.03., 1; 2015.06.18., 1; 2015.06.25., 1.

*Ophiogomphus cecilia* (Geoffroy in Fourcroy, 1785): Barcs, Dráva, kikötő: 2011.05.23., 21; 2011.05.27., 6; 2011.06.04., 4; 2011.06.27., 1; 2011.07.05., 1; 2012.06.27., 5; 2014.06.02., 3; 2014.06.05., 1; 2014.06.12., 3; 2014.06.19., 40; 2014.06.28., 12; 2014.07.21., 6; 2015.06.03., 12; 2015.06.09., 1; 2015.06.14., 9; 2015.06.18., 5; 2015.06.25., 5; 2015.06.30., 7; 2015.07.06., 1; 2015.07.10., 5; 2015.07.19., 3; 2016.06.09., 1; 2016.07.02., 3; 2017.06.16., 2; 2019.06.10., 1; 2019.06.19., 1 – Barcs, Dráva, strand: 2011.05.26., 14; 2011.06.14., 2; 2011.07.01., 1; 2012.06.03., 2; – Barcs, Dráva-part: 2011.05.18., 1; 2018.05.28., 1.

**Cordulegastridae Calvert, 1893**

*Cordulegaster heros* (Theischinger, 1979): Kaposvár, Hódos-tó-ér: 2018.07.04., 5 – Szenna, Mátyás-kút: 2018.06.26., 3.

**Corduliidae Selys, 1850**

*Cordulida aenea* (Linnaeus, 1758): Barcs, Kisbók: 2018.05.29., 3; 2019.05.10., 5 – Barcs, Ó-Dráva: 2014.04.28., 2; 2018.05.17., 4; 2020.04.19., 4 – Barcs, Vöröspart: 2015.05.09., 12; 2015.05.11., 4; 2015.06.13., 1; 2016.05.09., 4; 2016.05.21., 2; 2017.05.21., 1; 2017.05.30., 6; 2018.05.08., 9; 2018.05.18., 1; 2018.05.21., 3; 2018.06.07., 11; 2019.04.28., 46; 2019.05.08., 13; 2020.04.22., 18; 2020.05.03., 23\*; 2020.05.04., 7\*; 2020.05.10., 16\*; 2020.05.14., 8; 2020.06.03., 7; 2020.06.06., 2 – Bélavár, bányatavak: 2020.05.09., 7 – Marcali, Gyótapusztai halastó: 2014.04.21., 1.

*Epithea bimaculata* (Charpentier, 1825): Marcali, Gyótapusztai halastó: 2014.04.21., 3.

*Somatochlora flavomaculata* (Vander Linden, 1825): Barcs, Vöröspart: 2018.05.21., 1; 2020.06.03., 1.





2. ábra: A Balkáni hegyiszitakötő  
(*Cordulegaster heros*) lárvabőre

### Libellulidae Rambur, 1842

*Crocothemis erythraea* (Brullé, 1832): Marcali, Gyótapusztai halastó: 2014.06.09., 2 – Vörs, Zala-torkolat: 2015.06.21., 7.

*Libellula depressa* (Linnaeus, 1758): Barcs, Zimona: 2018.05.28., 1.

*Libellula fulva* (Müller, 1764): Barcs, Kisbók: 2019.05.10., 5 – Barcs, Rinya, BSC: 2011.04.29., 1; 2011.05.20., 8; 2016.05.06., 2; 2016.05.07., 1; 2016.05.20., 5; 2016.06.07., 1; 2017.05.21., 6; 2018.05.07., 5; 2019.05.02., 13; 2019.05.08., 16; 2019.06.17., 15; 2019.06.18., 1; 2019.06.19., 5; 2020.05.02., 1; 2020.05.07., 4; 2020.05.16., 2; 2020.06.04., 7 – Barcs, Vöröspart: 2014.06.05., 1; 2015.05.06., 214; 2015.05.09., 3; 2015.05.11., 2; 2016.05.09., 3; 2016.05.21., 2; 2016.05.25., 1; 2016.06.08., 2; 2016.06.14., 3; 2017.05.21., 1; 2017.05.30., 3; 2018.05.08., 7; 2018.05.16., 5; 2018.05.21., 2; 2018.06.07., 1; 2019.04.28., 1; 2019.05.08., 6; 2020.05.03., 2; 2020.05.04., 7; 2020.05.10., 1 + 14\*; 2020.05.14., 3; 2020.06.02., 2; 2020.06.03., 5; 2020.06.06., 2; – Marcali, Gyótapusztai halastó: 2018.05.20., 2.

*Libellula quadrimaculata* (Linnaeus, 1758): Bélavár, bányatavak: 2020.05.09., 2; – Darány, Nagyberék: 2016.05.21., 1.

*Orthetrum albistylum* (Selys, 1848): Barcs, 9. tó: 2014.05.10., 3; 2014.05.19., 4; 2014.05.24., 10; 2014.06.03., 3; 2014.07.01., 8; 2015.06.11., 1; 2018.05.15., 1 – Barcs, Kisbók: 2018.05.29., 1 – Kaposvár, Deseda-víztározó: 2018.05.25., 1 – Kaposvár, Töröcskei-tó: 2018.06.26., 1; 2020.05.13., 1 – Marcali, Gyótapusztai halastó: 2018.05.20., 1 – Somogytarnóca, horgásztó: 2018.05.12., 1.

*Orthetrum cancellatum* (Linnaeus, 1758): Balatonmárfürdő, Nyugati-övcSATORNA: 2014.06.22., 2; 2018.07.02., 2 – Barcs, 9. tó: 2014.05.10., 1 – Barcs, Kisbók: 2018.05.29.,

1 – Barcs, Vöröspart: 2014.06.05., 1; 2015.06.23., 2; 2016.06.08., 1; 2016.06.14., 1; 2018.05.08., 1; 2018.05.16., 2; 2018.05.21., 1; 2018.06.07., 1; 2020.05.10., 1; 2020.06.03., 3; 2020.06.06., 1 – Kaposvár, Töröcskei-tó: 2018.06.26., 1; 2020.05.13., 15 – Marcali, Gyótapusztai halastó: 2014.06.09., 1; 2018.05.20., 2.

*Orthetrum coerulescens* (Fabricius, 1798): Barcs, Rinya, BSC: 2019.06.17., 4; 2019.06.18., 1; 2019.06.19., 3 – Barcs, Rinya, vasútállomás: 2015.06.16., 2 – Barcs, Zimona: 2011.07.03., 2.

*Sympetrum meridionale* (Selys, 1841): Darány, Kaburgya: 2014.07.02., 22 – Darány, Kerek-tó: 2014.07.02., 14.

*Sympetrum sanguineum* (Müller, 1764): Balatonfenyves, Tenkes utca: 2014.06.21., 2 – Barcs, 9. tó: 2013.06.19., 3; 2014.07.01., 4; 2015.06.11., 1; 2016.06.14., 1 – Darány, Nyírkút: 2018.06.19., 10 – Barcs, Rinya, BSC: 2019.06.19., 2; 2020.07.11., 4 – Barcs, Vöröspart: 2014.06.05., 2; 2015.06.13., 7; 2015.06.23., 2; 2015.06.25., 1; 2015.07.01., 1; 2016.06.14., 1; 2018.06.07., 3; 2020.06.25., 1 – Darány, Kaburgya: 2014.07.02., 9 – Darány, Kerek-tó: 2014.07.02., 14 – Kaposvár, Deseda-víztározó: 2018.05.25., 1 – Marcali, Boronka-patak: 2014.06.21., 2 – Marcali, Gyótapusztai halastó: 2018.05.20., 4.

*Sympetrum striolatum* (Charpentier, 1840): Barcs, 9. tó: 2013.06.19., 4.

*Sympetrum vulgatum* (Linnaeus, 1758): Balatonfenyves, Tenkes utca: 2013.06.24., 1 – Barcs, 9. tó: 2013.06.19., 1 – Darány, Nyírkút: 2018.06.19., 1.

## Megvitatás

A gyűjtések során előkerült 2168 exuvium 31 fajba sorolható, ez a Somogy-megyéből eddig ismert 55 szitakötő faj 56 %-a. Közül a jelenleg hatályban lévő 66/2015. (X. 26.) FM rendelet alapján 8 védett (*Aeshna isoceles*, *Gomphus flavipes*, *Gomphus vulgatissimus*, *Onychogomphus forcipatus*, *Ophiogomphus cecilia*, *Epitheca bimaculata*, *Somatochlora flavomaculata*, *Libellula fulva*) és 1 fokozottan védett (*Cordulegaster heros*). A Magyar Vörös Listán (2017) 4 faj szerepel, veszélyeztetett (EN): *Epitheca bimaculata*, sérülékeny (VU): *Ophiogomphus cecilia*, *Cordulegaster heros*, *Somatochlora flavomaculata*. A *Cordulegaster heros* az Európai Vörös Lista (2010) fenyegetett (NT) besorolású faja (2. ábra).

A fellelt exuviumok alapján fajokban leggazdagabb élőhelynek a 9. tó (Barcs), a Vöröspart (Barcs) (1. ábra) és a Gyótapusztai halastó (Marcali) bizonyultak (2. táblázat). Kiemelendő, hogy Barcsnál a Drávából mind a négy folyami szitakötő exuviuma előkerült, ami azt igazolja, hogy a Dráva folyónak ez a szakasza is ökológiailag értékes, változatos élőhely.







## Irodalom

- ANONIM 2015: 66/2015. (X. 26.) FM rendelet „Az elkobzott védett természeti értékekkel kapcsolatos intézkedésekről szóló 19/1997. (VII. 4.) KTM rendelet, valamint a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet módosításáról”. - Magyar Közlöny 158: 20844-20949.
- DÉVAI Gy. 1981: Újabb adatok a Barcsi Borókás szitakötő (Odonata) faunájához. - Dunántúli dolgozatok, Természettudományi sorozat 2: 53-58.
- DÉVAI Gy., KURUCZ M. 1978: A Barcsi Ősborókás szitakötő (Odonata) faunája. - Dunántúli dolgozatok, Természettudományi sorozat 1: 61-78.
- DÉVAI Gy., MISKOLCZI M. 1993: A Barcsi Borókás Tájvédelmi Körzetben 1981-1985 között végzett szitakötőgyűjtések (Odonata) faunisztikai eredményei. - Studia odonatologica hungarica 1: 21-32.
- DÉVAI Gy., MISKOLCZI M. 2010a: A Barcsi Borókás Tájvédelmi Körzetben 1987-ben végzett szitakötőgyűjtések (Odonata) eredményei. - Studia odonatologica hungarica 11: 53-59.
- DÉVAI Gy., MISKOLCZI M. 2010b: Adatok a Drávamelléki-síkság szitakötő-faunájához (Odonata). - Studia odonatologica hungarica 11: 61-68.
- DÉVAI Gy., MISKOLCZI M. 2010c: Adatok a Zselic szitakötő-faunájához (Odonata). - Studia odonatologica hungarica 11: 69-76.
- FARKAS S. 2020: Magyarországi nagyszitakötők (Anisoptera) lárvabőreinek képes határozókulcsa. - [https://legivadasz.hu/wp-content/uploads/Exuvium\\_hatarozokulcs\\_Anisoptera\\_20.pdf](https://legivadasz.hu/wp-content/uploads/Exuvium_hatarozokulcs_Anisoptera_20.pdf)
- FARKAS S. 2021: Magyarországi kisszitakötők (Zygoptera) lárvabőreinek képes határozókulcsa. - [https://legivadasz.hu/wp-content/uploads/Exuvium\\_hatarozokulcs\\_Zygoptera\\_1\\_0.pdf](https://legivadasz.hu/wp-content/uploads/Exuvium_hatarozokulcs_Zygoptera_1_0.pdf)
- KOHAUT R. 1896: A magyarországi szitakötő-félék természetrajza. - Királyi Magyar Természettudományi Társulat, Budapest 78 pp.
- KOVÁCS T., AMBRUS A., JUHÁSZ P., BÁNKUTI K. 2004: Lárva és exuvium adatok Magyarország Odonata faunájához. - Folia historico-naturalia Musei Matraensis 28: 97-110.
- KOVÁCS T., AMBRUS A., DANYIK T., OLAJOS P. 2017: Magyarország szitakötőinek Vörös Listája és faunisztikai bibliográfiája (Odonata). - Folia historico-naturalia Musei Matraensis 41: 25-58.
- KOVÁCS T., AMBRUS A., DANYIK T., OLAJOS P. 2018: Magyarország szitakötőinek kézikönyve. - Magyar Természettudományi Múzeum, Herman Otto Intézet Nonprofit Kft., Budapest 2018. pp. 1-290.
- MÓRA A. 2019: A Barcsi Ó-Dráva holtág szitakötő faunája (Odonata). - In: PURGER D., PURGER J. J. szerk.: A Barcsi Ó-Dráva holtág élőhelyei és élővilága. BioRes. 2019. pp. 107-121. Pécs.
- TÓTH S. 1995: A Dráva mente szitakötő (Odonata) faunájának előzetes vizsgálata. - Dunántúli dolgozatok, Természettudományi sorozat 8: 41-52.
- TÓTH S. 1998: A Duna-Dráva Nemzeti Park Dráva menti területének szitakötő (Odonata) faunája. - Dunántúli dolgozatok, Természettudományi sorozat 9: 135-150.
- TÓTH S. 2001: Somogy megye szitakötőinek katalógusa (Insecta: Odonata). - Natura Somogyiensis 1: 93-99.
- TÓTH S. 2003: A Látrányi Puszta Természettvédelmi Terület szitakötő (Odonata) faunája. - Natura Somogyiensis 5: 85-97.
- TÓTH, S. 2005: Monitoring dragonflies on the section of the Dráva between Őrtilos and Vízvár (Insecta: Odonata). - Natura Somogyiensis 7: 35-48.
- TÓTH S. 2006: A ritka hegyiszitakötő (Cordulegaster heros Theischinger, 1979) előfordulása a Zselicben. - Natura Somogyiensis 9: 141-144.
- TÓTH S. 2010: A Dunántúli-dombság és környéke szitakötő faunája. - Natura Somogyiensis 16: 1-188.